info@payamdaily.ir

نخستین روزنامه صبح البرز

پیام آشنا

شماره ۲۳۸۲
سه‌شنبه / ۱۲/ اردیبهشت / ۱۴۰۲
۱۱ / شوال / ۱۴۴۴
02 / May / 2023

صاحب امتیاز: موسسه همگامان اندیشه‌زمان
مدیرمسئول: محمود حیدری - سردبیر: باهره حیدری
نشانی: کرج، بلوار تعاون، خیابان فرهنگ، جنب کانون کارشناسان رسمی دادگستری
تلفن: ۳۲۵۳۲۸۳۸-۳۲۵۳۲۴۲۴-۰۲۶ - فکس: ۳۲۵۳۰۱۰۱
امتیاز در طرح ارزیابی کیفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی: ۵۸/۳۳
چاپ: کارگر

امروز با حافظ

در صومعه زاهد و در خلوت صوفی
جز گوشه ابروی تو محراب دعا نیست
ای چنگ فروبرده به خون دل حافظ
فکرت مگر از غیرت قرآن و خدا نیست

شیخ بهایی

عشق آمد و صبر از دل دیوانه برون رفت
صد شکر که بیگانه از این خانه برون رفت

اوقات شرعی فردا

اذان صبح	طلوع آفتاب	اذان ظهر	غروب آفتاب	اذان مغرب
۰۳:۳۸	۰۵:۱۲	۱۲:۰۳	۱۸:۵۴	۱۹:۱۳

به دخترانِ خود یاد دهید قبل از آنکه ازدواج کنند به آرزوهای خود برسند، مردان غول چراغ جادوی علاءالدین نیستند.

برتراند راسل

برش

عوارض هجوم به بوم‌گردی‌ها

تورم و بالا رفتن قیمت‌ها تاثیر خود را روی سفر و گردشگری در تمام ابعاد آن گذاشته است. یکی از آنها بخش قلاب است. بسیاری از گردشگران برای کاهش هزینه‌ها یا تجربه یک زندگی بومی، ترجیح می‌دهند به جای گزینه مثل، سراغ اقامتگاه‌های بوم‌گردی بروند. این موضوع گرچه می‌تواند به رونق این شیوه از گردشگری بینجامد اما در کنار آن، آسیب‌های مرتبط با خود را هم دارد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مشاوران اقتصاد، تقاضای بالا به‌ویژه در ایام داغ گردشگری برای این اقامتگاه‌ها ممکن است از سوی برخی صاحبان این کسب و کار به پذیرش فرار از ظرفیت یا کاهش خدمات منجر شده و در نهایت نارضایتی را به همراه داشته باشد. ضمن اینکه در مواردی شاهد برخی رفتارهای نامناسب از بوم‌گردی از سوی صاحبان این کسب و کار برای راه‌اندازی مجموعه‌هایشان هستیم.

اقامتگاه بوم‌گردی، هتل نیست

قاسم احسانی کارشناس حوزه بوم‌گردی و صاحب یک موسسه آموزشی در حوزه راهنمایان گردشگری در این باره می‌گوید: کسب و کار بوم‌گردی در دوره کرونا و پس از آن در نیمه دوم سال گذشته با چالش‌های فراوانی مواجه بود. بسیاری از آنها با خسارت‌های مالی فراوانی مواجه بودند. همین موضوع سبب می‌شود برخی بخواهند در یک بازه زمانی کوتاه اتلافی بخشی از این خسارت‌ها و زیان‌ها را جبران کنند. او همچنین با اشاره به سه مورد روستای قلعه بالا در حاشیه پارک ملی تورانِ، روستای شیب دراز در جزیره قشم و اقامتگاه در خرمان جنوبی اضافه می‌کند: در این سه روستا شاهد اجرای بروژه‌های گردشگری و مدیریت مقصد بودیم که در آنها با برگزاری کارگاه‌های متوالی‌هایی نظیر کنترل کیفیت، قیمت‌گذاری، نیاز مشتری و... لحاظ شده بود، با این حال در مناطق زیادی این آموزش‌ها داده نشده و صاحبان کسب و کار به شکل تجربی بلد آنها را یاد بگیرند که همین امر در مواردی ممکن است به نارضایتی‌هایی منجر شود.

ایاس توکیم معیار هاوف بلمه‌بلمه‌یی ماندند هتل‌ها را برای اقامتگاه‌ها در نظر گرفته و به اساس آن ارزش‌گذاری داشته باشیم؟» احسانی معتقد است کسب و کارهای بوم‌گردی عموما از جنس کسب و کارهای خانوادگی هستند و شاید در نظر گرفتن شاخص‌ها برای آن دور از واقعیت باشد. برخی گردشگران انتظار دارند خدماتی مشابه خدمات هتل را در اقامتگاه‌ها دریافت کنند. این کارشناس گردشگری با بیان این مطلب می‌افزاید: در این زمینه باید گردشگران نیز آگاه باشند که اقامتگاه‌ها بوم‌گردی مفولهای متفاوت از هتل دارای است و نمی‌توان همان شکل خدمات را دریافت کن آن رابه صاحب بوم‌گردی برای جذب بیشتر مشتری توصیه کرد. او می‌افزاید: انتظار گردشگران از ارائه خدمات سطح بالا باعث می‌شود صاحب اقامتگاه هزینه زیادی بکند. در حالی که صاحب اقامتگاه باید متناسب با فرهنگ و امکاناتش خدمات دهد. در این زمینه آنها باید حداقل‌هایی را در نظر بگیرند. نمونه‌اش اینکه چنلجه خانواده خودشان قصد اقامت در محلی را داشتند انتظارشان از آن اقامتگاه چه بود.

احسانی ادامه می‌دهد: در مواردی هم شاهدیم صاحبان اقامتگاه از گردشگران می‌خواهند فرم‌های نظرسنجی را پر کرده یا در دفترچه‌ای نظراتشان را بنویسند. آنها سپس بر اساس همین فرم‌ها و نظرات اقدام به تغییر و تحول در مجموعه‌شان می‌کنند. این موضوع خالی از اشکال نیست زیرا انتظارات گردشگران گاه با یک بوم‌گردی کاملا تفاوت دارد و به این ترتیب مجموعه از محتواهایی می‌شود. در این راستا می‌توان به صاحبان چنین کسب و کاری توصیه کرد که تنها به نظرات کارشناسان آن هم کارشناسی که کار میدانی انجام داده‌اند توجه کنند و بر این اساس تغییراتی را در مجموعه‌شان در نظر بگیرند. در مواردی ما شاهد بودیم گردشگران به صاحب اقامتگاه توصیه کرده‌اند که درختی را که یوسی آن منطقه نیست در حیاطشان بکارند. در حالی که این موضوع نعمتها جذابیتی به آن اضافه نمی‌کند بلکه آن را به لحاظ محتوایی ناهمگون می‌سازد.

اول آموزش، بعد نظارت

نیلوفر حسینی کارشناس بوم‌گردی هم در این زمینه می‌گوید: آموزش یکی از حلقه‌های مفقود شده در موضوع بوم‌گردی هاست. علاوه بر آن اگر صاحب کسب و کار بوم‌گردی بخواهد در این زمینه مطالعاتی داشته باشد، هم منابع کمی در اختیار دارد که بتواند با مطالعه آنها، کسب و کار خود را شکل دهد. از این رو ما علاوه بر آموزش به کسانی که خواستار ورود به این حوزه هستند، نیازمند قرارگیری منابع مکتوب و... هستیم که علاوه بر تعریف بوم‌گردی و حد و مرز آن، علاقه‌مندان به این مقوله را با مولفه‌های محیط‌زیستی یا اقتصادی در کسب و کار بوم‌گردی آشنا کنند.

احسانی ادامه می‌دهد: در مواردی هم شاهدیم صاحبان اقامتگاه از گردشگران می‌خواهند فرم‌های نظرسنجی را پر کرده یا در دفترچه‌ای نظراتشان را بنویسند. آنها سپس بر اساس همین فرم‌ها و نظرات اقدام به تغییر و تحول در مجموعه‌شان می‌کنند. این موضوع خالی از اشکال نیست زیرا انتظارات گردشگران گاه با یک بوم‌گردی کاملا تفاوت دارد و به این ترتیب مجموعه از محتواهایی می‌شود. در این راستا می‌توان به صاحبان چنین کسب و کاری توصیه کرد که تنها به نظرات کارشناسان آن هم کارشناسی که کار میدانی انجام داده‌اند توجه کنند و بر این اساس تغییراتی را در مجموعه‌شان در نظر بگیرند. در مواردی ما شاهد بودیم گردشگران به صاحب اقامتگاه توصیه کرده‌اند که درختی را که یوسی آن منطقه نیست در حیاطشان بکارند. در حالی که این موضوع نعمتها جذابیتی به آن اضافه نمی‌کند بلکه آن را به لحاظ محتوایی ناهمگون می‌سازد.

اول آموزش، بعد نظارت

حسینی هم در این زمینه می‌گوید: آموزش یکی از حلقه‌های مفقود شده در موضوع بوم‌گردی هاست. علاوه بر آن اگر صاحب کسب و کار بوم‌گردی بخواهد در این زمینه مطالعاتی داشته باشد، هم منابع کمی در اختیار دارد که بتواند با مطالعه آنها، کسب و کار خود را شکل دهد. از این رو ما علاوه بر آموزش به کسانی که خواستار ورود به این حوزه هستند، نیازمند قرارگیری منابع مکتوب و... هستیم که علاوه بر تعریف بوم‌گردی و حد و مرز آن، علاقه‌مندان به این مقوله را با مولفه‌های محیط‌زیستی یا اقتصادی در کسب و کار بوم‌گردی آشنا کنند.

گزارش روز

خبرسازی جدید هسته‌ای مدعی تلاش اروپا برای فعال کردن «اسنپ بک» شد

قدرت پاسخ ایران در برابر «ماشه» تروئیکا

نزدیک شدن به موعد برداشته شدن شماری از محدودیت‌های ایران در چهارچوب توافق هسته‌ای، سه کشور اروپایی عضو توافق و دستگاه دیپلماتیک آنها را به تکاپو انداخته تا در برابر اجرایی شدن این تعهدات مانع‌تراشی کنند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایران، این روزنگاری است که به همان میزان که نیات تروئیکای اروپایی در قبال ایران را روشن می‌کند برلهام‌وبیچیدگی‌های مناکرات رفع تحریم‌هانیز می‌افزاید. علی واعظ، مسئول میز ایران در گروه آمریکایی بحران و از دوستان نزدیک رابرت مالی در توئیتی مدعی شد که فرانسه، آلمان و انگلیس هفته گذشته با دعوت از ۱۰ عضو منتخب شورای امنیت سازمان ملل متحد آنها را در جریان رایزنی‌ها در مورد استفاده از مکانیسم ماشه قطعنامه ۲۲۳۱ برای بازگرداندن تحریم‌های سازمان ملل در صورت عبور ایران از خطوط قرمز هسته‌ای قرار دادند. این خبر در حالی منتشر شده که قریب به دو سال است توافق هسته‌ای ایران در برزخ عهدشکنی آمریکا در قبال آن و اعمال سیاست فشار حداکثری علیه تهران قرار گرفته است با وجود ادعای دولت جو بایدن»، رئیس جمهور آمریکا برای بازگشت به توافق و آغاز مناکرات رفع تحریم‌ها در وین، مقام‌های این کشور در تنگنای تصمیم‌گیری قرار گرفته‌اند و جمهوری اسلامی هم بنا بر حق مقابله به مثل، نه تنها تعهدات خود به توافق هسته‌ای را گام به گام کاهش داده که فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای خود را در مسیر پیشرفت قرار داده است؛ اقداماتی که در نهایت به رفع محدودیت‌ایران برای انجام عملیات بنون مرز در روند غنی‌سازی اورگیوم گجلید و سپس مقام‌های کشور برای حفظ توافق تنها به بیروی از برنامه‌های نظارت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در چهار چوب پادمان هسته‌ای اکتفا کنند.

تنش زایی در اوج ناکامی

این ادعاها که در چهارچوب ناکامی اروپا برای اجرای حداقل تعهدات خود به جریان افتاده سبب شده است این کشورها در آستانه فرا رسیدن موعد برداشته شدن تحریم‌های مربوط به موشک‌های بالستیک ایران، گزینه مکانیسم ماشه را - که پس از برجام با هدف بازگرداندن تحریم‌های بین‌المللی شورای امنیت بر لباس قطعنامه ۲۲۳۱ تعلیق شد - مد نظر قرار دهند به نظر می‌رسد اروپایی‌ها بیش از همه از تبعات به راه انداختن چنین شوی جدیدی آگاه باشند؛ چه آنکه بیش از این نیز در ماجرای ادعاها برای تروریستی اعلام کردن سپاه پاسداران، اغلب قریب به اتفاق ناظران سیاسی آن رایک آرزوی دست‌یافتنی برای غربی‌ها دانستند. چراکه آنها بخوبی از تبعات ناگزیر چنین تصمیمی مطلع و بر اراده ایران مبنی بر تهدیدزدایی نیز واقف هستند.

ماشه چگونه فعال می‌شود؟

با ضعف غیرقابل انکار دیپلماسی تهم سابق مناکره‌کننده کشورمان به ریاست جواد ظریف دولت آمریکا در جریان مناکرات هسته‌ای که به توافق انجامید موفق شد بندی موسوم به «مکانیسم ماشه» را در این توافق بگنجاند که اسکان بازگرداندن تمامی تحریم‌ها در صورت تخطی ایران از اجرای تعهدات برجامی را فراهم می‌کرد. این مکانیسم در بندهای ۳۶ و ۳۷ برجام تعریف شده و بر اساس آن، هر یک از طرف‌های توافق می‌توانند به کمیسیون مشترک شکایت کنند و این کمیسیون برای حل و فصل موضوع یازده روز فرصت دارد؛ مسائل حل و فصل نشده به وزیران خارجه ارجاع داده می‌شود که یازده روز دیگر فرصت دارند سیاست کمیسیون مشترک پنج روز دیگر فرصت دارد تا مسأله را حل و فصل کند.

اگر پس از این فرایند ۳۵ روزه مسأله هنوز برای طرف شاکی برطرف نشده باشد، می‌تواند موضوع را به عنوان تخطی از توافق به شورای امنیت ارائه کند و این شورا باید ظرف ۳۰ روز درمورد قطعنامه‌ای برای ادامه تعلیق تحریم‌ها رأی بدهد - قطعنامه‌ای که طرف شاکی می‌تواند وتو کند- و تحریم‌ها به جای خود برگردند. به این ترتیب این بند اجازه می‌دهد که تمامی تحریم‌ها به صورت خودکار بازگردند، بدون آنکه اعضای شورای امنیت تنش‌آمیز خود به خود زمینه را برای تفویت فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای کشورمان مهیا ساخته است.

اینکه سطح تنش امریکا و غرب از امروز به دلیل انتشار خبرهایی مبنی بر مکانیسم ماشه وارد مرحله تازه‌ای خواهد شد یا نه، به عملیاتی شدن این خبرها در چند ماه آینده تا فرا رسیدن موعد پایان این تحریم‌ها بستگی دارد. اروپا و امریکا ۲ گزینه در پیش دارند؛ از یک سو حتی در سطح نمایندین همچون نمایش سیاسی در پارلمان اروپا درباره سپاه به اقداماتی دست بزنند که می‌تواند سطح جدیدی از تنش با محوریت اسلامی را بگشاید یا با به کارگیری عقلانیت، روند مناکرات رفع تحریم‌ها را به جریان بیندازند و با تحقق منافع اقتصادی تهران زمینه اروپا برای بازگرداندن برجام به ایستگاه اول فراهم سازند.

تردیدی وجود ندارد که انتخاب گزینه نخست با هدف سلاح بر اجرای قطعنامه‌ها می‌تواند تبعات جدیدی نیز به‌وجود آورد و نقطه آغاز یک بلبغ جدید ایران به غرب خواهد بود.

محافل غربی مدعی هستند محدودیت‌های اصلی برجام با رفع این تحریم‌ها برداشته خواهد شد. در همین رابطه شبکه CNBC امریکا نوشته است: «محدودیت‌های اصلی برجام اواخر سال ۲۰۲۳ با اجرای بندهای غروب منقضی می‌شوند» نشریه فوربس هم مدعی شده است: «تهران بهپایها و موشک‌های بالستیک کوتاهبرد (SRBM) بسیار سریع‌تر و کشنده‌تری دارد که ممکن است پس از اکتبر ۲۰۲۳ به مسکو عرضه کند» از همین رو می‌توان دریافت که تلاش‌های غرب پس از مابعد ناکامی در برابر مقاومت فعال ایران اساسا با تجربه نقشه‌های قبلی است.

غرب در برابر ۲ گزینه

خبرسازی‌های اولیه پیرامون مکانیسم ماشه در حالی منتشر شده که مناکرات رفع تحریم‌ها زیر سایه تردید واشنگتن برای بازگشت به برجام در نقطه انجماد قرار گرفته است. وضعیتی که گرچه میدان دید را برای رصد و تحلیل قضای مناکرات تیره و تار کرده اما نحوه عملکرد کنونی اعضای توافق مبنی بر گام برداشتن در مسیر اقدامات تنش‌آمیز خود به خود زمینه را برای تقویت فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای کشورمان مهیا ساخته است.

اینکه سطح تنش امریکا و غرب از امروز به دلیل انتشار خبرهایی مبنی بر مکانیسم ماشه وارد مرحله تازه‌ای خواهد شد یا نه، به عملیاتی شدن این خبرها در چند ماه آینده تا فرا رسیدن موعد پایان این تحریم‌ها بستگی دارد. اروپا و امریکا ۲ گزینه در پیش دارند؛ از یک سو حتی در سطح نمایندین همچون نمایش سیاسی در پارلمان اروپا درباره سپاه به اقداماتی دست بزنند که می‌تواند سطح جدیدی از تنش با محوریت اسلامی را بگشاید یا با به کارگیری عقلانیت، روند مناکرات رفع تحریم‌ها را به جریان بیندازند و با تحقق منافع اقتصادی تهران زمینه اروپا برای بازگرداندن برجام به ایستگاه اول فراهم سازند.

تردیدی وجود ندارد که انتخاب گزینه نخست با هدف سلاح بر اجرای قطعنامه‌ها می‌تواند تبعات جدیدی نیز به‌وجود آورد و نقطه آغاز یک بلبغ جدید ایران به غرب خواهد بود.

اشاره

ماجرای اولین اشغالگری در خلیج فارس چه بود؟

خلیج فارس و تنگه هرمز از همان ابتدا نقطه مهم و استراتژیکی بوده است. از همان ابتدای قدرت گرفتن کشورهای اروپایی پس از قرون وسطی و آغاز اشغالگری و استعمار سرزمین‌های شرقی، درخشش این نقطه طلایی نگاه ناپاک بورهای اروپایی را به خود جلب کرد. تنگه هرمز نقطه اتصال بین خلیج فارس با دریای عمان است؛ نقطه اتصال بین خلیجی با منابع دریایی بکر و جزایر غنی و دریایی با سواحل عالی برای تجارت. این تنگه دروازه‌ای برای ورود به دریای عمان و قیانوس هند بود که اروپایی‌ها را به هندنشان یعنی هندمی‌رساند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، در قرن شانزدهم میلادی، دو لر قدرت بزرگ جهان امپراتوری‌های پرتغال و عثمانی بودند که با یکدیگر رقابت داشتند. عثمانی‌ها تا سواحل دریای سیاه، مدیترانه و مرمره پیش رفته بودند و حجاز، مصر و قسطنطنیه را نیز به قلمرو خود اضافه کرده بودند. آن‌ها توانسته بودند با توجه به جغرافیای مستعمرات خود، راه‌های تجاری به سمت آسیای شرقی و هندوستان را به روی اروپایی‌ها مسدود کنند. اروپایی‌ها هم مجبور شدند از طریق دریای جنوبی از آفریقا بگذرند تا به شرق آسیا برسند. اولین اروپایی‌هایی که راه‌های جدیدی برای رسیدن به شرق آسیا را پیدا کردند، پرتغالی‌ها بودند. پرتغالی‌ها بر امپراطوری به نام خلیج فارس و جزایرش را یافتند که به آن‌ها در رسیدن به هندشان کمک می‌کرد. در واقع دستیابی به شرق و بندر گوای هندوستان مهم‌ترین هدفشان در آن زمان بود و به همین دلیل خلیج فارس و مسیر آبی جنوب ایران برایشان از اهمیت زیادی برخوردار شد.

اولین متجاوز

۱۴ اکتبر سال ۱۵۱۵ دریاسالار پرتغالی «آلفونس دالبوکرک» (البوکرک) با کشتی تویدار و نیروی تفنگدار وارد تنگه هرمز شد و کمی بعد جزایر استراتژیک این تنگه را تصرف کرد. در واقع می‌توان گفت اولین نظامی و دریادور غربی که اهمیت استراتژیک خلیج فارس را به عنوان مسیر رسیدن به قیانوس هند، شناخت و از راه دریا به صورت مسلحانه به آن تجاوز کرد، البوکرک بود. انگیزه او از تصرف این تنگه در درجه اول اقتصادی بود؛ او به گسترش سلطه بر سرزمین‌های مناسب برای تجارت فکر می‌کرد. به جز آن انگیزه مذهبی و سیاسی هم داشت. البوکرک می‌خواست با عثمانی‌های مسلمان که قریب پرتغالی‌ها بودند، مقابله کند. بنابراین تنگه ملاکا، عدن و هرمز را سه نقطه اصلی برای دستیابی به مالکیت دنیا توسط پرتغالی‌ها در نظر گرفت و قدام به تصرف آن‌ها کرد.

در آن سال‌ها که با پادشاهی شاه اسماعیل صفوی در ایران مصادف بود، ایران قدرت دریایی و نیروی نظامی جهت حفاظت از سواحل آبی خود و در نتیجه توان مقابله با نیروهای متجاوز را نداشت. اما گرفتن هرمز و تسلط بر خلیج فارس برای البوکرک چندان هم راحت نبود. تنگه هرمز از همان ابتدا نقطه مهم و استراتژیکی بود. این تنگه نقطه اتصال بین خلیج بزرگ فارس با دریای عمان است؛ نقطه اتصال بین خلیجی با منابع دریایی بکر و جزایر غنی و دریایی با سواحل عالی برای تجارت که از قضا اروپایی‌ها را به هندشان، هندوستان، هم می‌رساند. البوکرک برای تصرف این نقطه مهم، ابتدا به چند جزیره کوچک با به آتش کشیدن کشتی‌های صیادی اهالی آن وارد شد. سپس به سواحل قلهات (امروزه واقع در ساحل شرقی عمان) که از مناطق تحت مالکیت پادشاه هرمز بود، وارد شد. شرف الدین که حاکم محلی قلهات بود به همراه مردم آن منطقه جلوی البوکرک و نیروهایش ایستادند.

دریاسالار پرتغالی نیز تصمیم به ترک قلهات گرفت و پس از درگیر شدن با بومیان و غارت آن‌ها به سمت مسقط رفت. نیروهای دریایی پرتغال وارد بندر مسقط که منطقه دیگری از حوزه مالکیت حاکم هرمز بود، شدند. آن‌ها مردم شهر را به گلوله بستند و به آن تجاوز کرد. البوکرک بود. انگیزه او از سکه طلا بنهند، شهر را آتش نخواهند زد. اما وقتی با مصالحه مردم از پرداخت کردن این مبلغ مواجه شدند، مناطق زیادی از شهر را آتش زدند و مردم را با شکنجه کردند یا کشتند. اساسا پرتغالی‌ها مانند سایر اروپایی‌ها هرکجا که با مقاومت مردم مواجه می‌شدند، می‌خواستند با قتل و غارت و آتش‌افکنی به مقصود خود برسند. در نهایت البوکرک سپاه خود را مجددا تجهیز کرد و باز به سواحل قلهات یورش برد. شرف‌الدین، حاکم قلهات و نیروهایش با پرتغالی‌ها جنگیدند و تعداد زیادی از آنان را کشتند. اما دست پرتغالی‌ها در ادوات و امورات نظامی بارتر بود. همین برتری نظامی باعث شکست بومیان و به آتش کشیده شدن شهر و مسجد جامع آن شد.

تسلیم باسازش

پس از آن البوکرک به سمت هرمز رفت و با علم به اهمیت این منطقه در تجارت خلیج فارس، با شلیک کشتی در آنجا لنگر انداخت. اگرچه سیف الدین، حاکم منطقه هرمز و خواجه عطا نایب السلطنه او پیش از ورود پرتغالی‌ها به تجهیز سپاه خود پرداخته بودند، اما واضح بود که آن سپاه هم پشتوانه و هم توان ایستادگی مقابل نیروهای پرتغالی و پیروزی در مقابل آن‌ها را نداشت. بنابراین سیف‌الدین بنای سازش گذاشت و پس از اعلام البوکرک مبنی بر اینکه اگر تابعیت پرتغال را بپذیرد در امان خواهد بود، به پادشاه پرتغال اعلام وابستگی کرد. البته این سازش با دلایل متعددی داشت. یکی اصرار بازرگانان و تجار بود. آن‌ها تداشتن در نهایت سیف‌الدین شکست خواهد خورد و موقعیت خود را در خطر می‌دیدند. دلیل دیگر هم پیمانی بود که شاه اسماعیل با پرتغالی‌ها امضا کرد. شاه اسماعیل می‌خواست با پرتغالی‌ها متحد شود تا هم از نیروهای دریایی آن‌ها برای سرکوب شورش‌های سواحل بلوچستان و لشکرکشی به بحرین و قطیف استفاده کند و هم از این اتحاد علیه همسایه خود، عثمانی، استفاده کند و آن‌ها را در جنگ‌ها شکست بدهد. این گونه شد که شاه اسماعیل با اینکه امیر هرمز تابع و خراج‌گزار پادشاه پرتغال باشد، موافقت کرد. همچنین پذیرفت دولت ایران در امور جزیره هرمز و گمرکات آن هیچ مداخله‌ای نکند. بدین نحو هرمز به دست پرتغالی‌ها افتاد. تسلط پرتغالی‌ها بر هرمز و تجارت خلیج فارس، زندگی ساکنان خلیج فارس و بازرگانان آن را مختل کرده بود. در آن زمان تجار ایرانی تنها رقبای تجاری پرتغالی‌ها بودند؛ به همین دلیل متجاوزان پرتغالی به‌طور جدی مانع از تجارت و رفت‌وآمد کشتی‌های ایرانی در خلیج فارس می‌شدند.

سرانجام سلطه اول، آغاز سلطه جدید

با اینکه البوکرک توانست چند ماه بعد از تصرف هرمز درگذشت اما هرمز یک قرن در چنگ پرتغالی‌ها ماند و تا زمانی که شاه عباس اول به سلطنت رسید، تجارت دریایی در منطقه خلیج فارس در اختیار پرتغالی‌ها بود.

وقتی شاه عباس بر مسند پادشاهی نشست، با کمک انگلیسی‌ها که رقیب پرتغالی‌ها بودند، مناطق تحت سلطه آن‌ها را پس گرفت. او با کمپانی هند شرقی متحد شد و به پشتوانه آن‌ها نیروهای خود را به مصاف پرتغالی‌ها فرستاد. پرتغالی‌ها البته از «بندر گمبرون» را از تصرف اشغالگران درآوردند و نام «بندرعباس» بر آن نهادند. پس از چند ماه درگیری میان نیروهای ایران که کمک انگلیسی‌ها را داشتند با اشغالگران پرتغالی، سرانجام پرتغالی‌ها از این مناطق دست کشیدند و تسلیم شدند. ولی همین اتحاد شاه عباس با انگلیسی‌ها باعث گسترش نفوذ آن‌ها در منطقه شد و پس از افول قدرت پرتغال و قدرت گرفتن انگلیس، این نفوذ به سلطه آنان بر منطقه خلیج فارس انجامید. انگلیسی‌ها برای حفظ سلطه خود در خلیج فارس تا نیمه دهه ۱۹۳۰ تلاش زیادی کردند تا ایران دارای نیروی دریایی موثر نشود و به مقابله با آنان نپردازد. هرچند نیروهای محلی زیادی به مقابله با آنان برنخاستند که نام قهرمانی چون رئیسعلی دلواری در این مبارزات می‌درخشد.

رسانه چه خبر

پرداخت کمک هزینه درمان به حدود ۳۰ هزار بانوی سرپرست خانوار

ایوند: مدیر کل دفتر توانمندسازی خانواده و بانوان بهزیستی کشور گفت: به ۶ هزار نفر از زنان سرپرست خانوار تحت پوشش از محل مشارکت خیرین و به ۲۳ هزار و ۵۰۰ نفر نیز از محل اعتبارات دولتی، کمک هزینه درمان پرداخت شده است. نرجس خاتون اسعدی خلیلی با اشاره به مشارکت سلامت جسمی زنان سرپرست خانوار تحت پوشش افزود: این طرح با عنوان کمک هزینه سلامت جسمی و روانی برای انجام غربالگری و کمک هزینه درمان خانواده‌های تحت پوشش به مرحله اجرا در آمده است و طرح غربالگری جسمی زنان تحت پوشش نیز عموما طبق برنامه‌های انسانی توسط واحدهای مربوطه به صورت روتین اجرا می‌شود. وی گفت: این کمک‌ها به همه بانوان سرپرست خانوار تحت پوشش تعلق می‌گیرد. اما معمولا طبق اولویت‌هایی مثل خانواده‌های دارای فرزند با همسر معلول، افرادی که اسناد پزشکی تحویل دادهاند و نیز کمک هزینه به افرادی که دارای بیماری‌های خاص و صعب‌العلاج هستند نیز پرداخت می‌شود.

دستور جمع آوری فرآورده غیرمجاز لاغری پلاتین با مشتقات مت آمفتامین

سازمان غذا و دارو: سازمان غذا و دارو دستور جمع‌آوری فرآورده غیرمجاز لاغری پلاتین با مشتقات مت آمفتامین را صادر کرد. اداره کل فرآورده‌های طبیعی، سنتی و مکمل سازمان غذا و دارو دستور جمع آوری فرآورده غیرمجاز لاغری پلاتین از سطح عرضه را صادر کرد. پیرو بررسی‌های انجام شده توسط اداره کل فرآورده‌های طبیعی، سنتی و مکمل مبنی بر وجود مشتقات مت آمفتامین در فرآورده لاغری غیرمجاز در سطح عرضه با نام فرآورده لاغری «پلاتین»، دستور جمع آوری فرآورده مذکور با قید فوریت از سطح عرضه صادر شد.

داروی تزریقی دیابت موجب کاهش وزن هم می‌شود

هلت دی نیوز: محققان اعلام کردند که داروی دیابت نوع ۲ موسوم به تیرزپاتید (Mounjaro) به افراد مبتلا به دیابت که دارای اضافه وزن یا چاق هستند کمک می‌کند تا بیش از ۱۵ کیلوگرم را در طی ۱۷ ماه کاهش دهند. این مطالعه در مراحل پایانی دارو نشان داد افراد دارای اضافه وزن یا چاق بدون دیابت تا ۲۲ درصد از وزن بدن خود را در آن دوره با تزریق هفتگی دارو از دست دادند. برای یک بیمار معمولی که با آنزیم دو ترا دریافت می‌کند، این به معنای کاهش وزن بیش از ۲۲.۵ کیلوگرم است. نتایج مطالعه اکنون، بخشی از درخواست این شرکت به سازمان غذا و داروی ایالات متحده برای تأیید سریع دارو برای کاهش وزن خواهد بود. تیرزپاتید با تحریک بدن برای تولید انسولین پس از خوردن غذا و کاهش قند خون در حالی که به افراد کمک می‌کند با کند کردن حرکت غذا از معده مدت طولانی‌تری احساس سیری کنند، عمل می‌کند. عوارض جانبی شامل تهوع، استفراغ و اسهال است. این موفقیت‌ها می‌تواند این دارو را به رقیب سرسخت سماگلوتید تبدیل کند که برای بیماران دیابتی و برای کسانی که به دنبال کاهش وزن هستند و حداقل یک مشکل سلامتی مرتبط با وزن دارند استفاده می‌شود.

رعایت پروتکل‌های بهداشتی در کشور به زیر ۲۹ درصد رسید

وبداد: میزان رعایت پروتکل‌های بهداشتی در کشور بالغ بر ۲۸.۸ درصد بوده است. بر اساس اعلام معاونت بهداشت وزارت بهداشت، میانگین میزان رعایت بهداشت فردی در اماکن عمومی استان‌های کشور در بازه زمانی ۳۰ فروردین تا ۶ اردیبهشت ۱۴۰۲، بالغ بر ۲۴.۴ درصد بوده است. در این شاخص بیشترین میزان رعایت در استان اصفهان با ۸۶.۸ درصد و کمترین میزان رعایت هم در استان یزد با ۱۷.۵۸ درصد بوده است. همچنین میانگین رعایت بهداشت فردی در اماکن عمومی کشور از ۲۳ فروردین تا ۶ اردیبهشت ۱۴۰۲، بالغ بر ۴۳.۴۲ درصد بوده است که سالن‌های سینما و تئاتر با ۹۰.۹۱ درصد بیشترین میزان رعایت و کارگاه‌ها و صنایع کوچک با ۴۱.۲۶ درصد کمترین میزان رعایت را در این شاخص داشته‌اند. میانگین استفاده از ماسک در شاغلان و خدمت‌گیرندگان به تفکیک اماکن عمومی استان‌های کشور از ۳۰ فروردین تا ۶ اردیبهشت ۱۴۰۲، ۱۴.۴۵ درصد بوده است که بیشترین میزان رعایت در استان گهگیلویه و بویراحمد و هرمزگان با ۳۲.۲۵ درصد و کمترین میزان رعایت مربوط به همدان با ۴.۴۹ درصد رعایت بوده است. همچنین میانگین استفاده از ماسک در شاغلین و خدمت گیرندگان به تفکیک اماکن عمومی کشور از ۲۳ فروردین تا ۶ اردیبهشت ۱۴۰۲، ۱۴.۴۵ درصد بوده است که بیشترین میزان استفاده از ماسک مربوط به اماکن عمومی مربوط به فرودگاه‌ها با ۶۱.۲۹ درصد و کمترین میزان استفاده از ماسک مربوط به مراکز تفریحی با ۷.۶۷ درصد است. میانگین درصد رعایت پروتکل فاصله‌گذاری در اماکن عمومی استان‌های کشور از ۳۰ فروردین تا ۶ اردیبهشت ۱۴۰۲، ۲۶.۳۹ درصد بوده است که بیشترین میزان رعایت مربوط به استان اصفهان و کهگیلویه و بویراحمد با ۴۳.۶۶ درصد و کمترین میزان رعایت مربوط به یزد با ۱۲.۳۳ درصد بوده است. همچنین میانگین درصد رعایت پروتکل فاصله‌گذاری در اماکن عمومی کشور از ۲۳ فروردین تا ۶ اردیبهشت ۱۴۰۲، ۲۶.۳۹ درصد بوده که افزایش و سازمان‌ها با ۵۴.۷۵ درصد بیشترین درصد رعایت و پایه‌های ساماندهی برون‌شهری با ۲۰.۰۰ درصد کمترین میزان رعایت را داشته‌اند.